

ALGEMENE POLISVOORWAARDEN – C.A.R. 2017 (DOORLOPEND)

1	JURIDISCHE ZAKEN	3
1.1	Nederlands recht	3
1.2	Vereiste van onzekerheid	3
1.3	Mededelingsplicht	3
1.4	Mededelingen	3
1.5	Leidende verzekeraar(s) te volgen	3
1.6	Overgang van belang	3
1.7	Oversluiting	4
1.8	Vervangende polis	4
1.9	Geschillen	4
2	BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN	5
2.1	Verzekeringnemer	5
2.2	Verzekeraars	5
2.3	Verzekerden	5
2.4	Makelaar	5
2.5	Gebeurtenis	5
2.6	Risicoverzwaring	5
2.7	Premier risque	5
2.8	Schade	6
2.9	Testen	6
3	DUUR VAN DE VERZEKERING	7
3.1	Begin van de verzekering	7
3.2	Transport en opslag	7
3.3	Einde en opzegging van de verzekering	7
3.4	Bouwtermijn	7
3.5	Onderhoudstermijn	7
3.6	Overschrijding bouwtermijn	7
3.7	Dekking bij reguliere opzegging polis	7
3.8	Dekking bij continuatie ná opzegging	8
4	DEKKINGSGEBIED	9
4.1	Op werklocatie(s)	9
4.2	Tijdens transport en opslag	9
4.3	Geografische ligging	9
5	DEKKING	10
5.1	Primaire dekking	10
5.2	Secundaire dekking	10
5.3	Geldende eigen Risico's	11
5.4	Voorwaarden voor dekking	11
5.5	Schade arriveren bouwterrein	11
5.6	Onderhoudstermijn	11
5.7	Opsporing/lokalisatieschade en onderbouwing	12
5.8	Algemene kosten	12
5.9	Bereddingskosten	12
5.10	Schade-afmakingscourtage	12
6	ALGEMENE UITSLUITINGEN	13
6.1	Atoomkernreacties	13
6.2	Molest	13
6.3	Bedrijfsschade	14
6.4	Opzettelijk veroorzaakte schade	14
6.5	Sanctiewetgeving	14

7	VERPLICHTINGEN VAN VERZEKERDE	15
7.1	Risicoverzwing.....	15
7.2	Toegang bouwterreinen.....	15
7.3	Nakomen eisen verzekeraar.....	15
7.4	Bij schade	16
8	VASTSTELLING PREMIE	17
8.1	Voorschotpremie.....	17
8.2	Definitieve premie	17
9	SCHADEBEHANDELING.....	18
9.1	Aanspraken.....	18
9.2	Expertise.....	18
9.3	Schaderegeling.....	18
9.4	Verjaring	19
10	PREMIE- EN SCHADEBETALING	20
10.1	Premie	20
10.2	Schade-uitkeringen en premierestituties	20
10.3	Schade betaling	21
11	VERZEKERDE RUBRIEKEN	22
12	RUBRIEK I - HET WERK	23
12.1	Dekking.....	23
12.2	Uitsluitingen	25
13	RUBRIEK II - WETTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID	26
13.1	Dekking.....	26
13.2	Uitsluitingen	27
13.3	Schadevergoeding.....	29
14	RUBRIEK III - BESTAANDE EIGENDOMMEN VAN OPDRACHTGEVER	30
14.1	Algemeen.....	30
14.2	Uitsluitingen	31
14.3	Schadevergoeding.....	31
15	RUBRIEK IVA - GEREEDSCHAPPEN, KETEN EN LOODSEN	32
15.1	Dekking.....	32
15.2	Uitsluitingen	32
15.3	Schadevergoeding.....	32
16	RUBRIEK IVB - EIGENDOMMEN VAN BOUWDIRECTIE EN PERSONEEL	33
16.1	Dekking.....	33
16.2	Uitsluitingen	33
16.3	Schadevergoeding.....	33

1 JURIDISCHE ZAKEN

1.1 Nederlands recht

Deze verzekering wordt beheerst door Nederlands recht.

1.2 Vereiste van onzekerheid

Deze overeenkomst beantwoordt aan het vereiste van onzekerheid als bedoeld in Artikel 7:925 Burgerlijk Wetboek (BW), indien en voor zover de door verzekerde of een derde geleden schade op vergoeding waarvan jegens verzekeraars resp. een verzekerde aanspraak wordt gemaakt, het gevolg is van een gebeurtenis waarvan voor partijen ten tijde van het sluiten van de verzekering onzeker was dat daaruit schade voor de verzekerde resp. de derde was ontstaan dan wel naar de normale loop van omstandigheden nog zou ontstaan.

Het enige gevolg van het ontbreken van onzekerheid is, dat de betreffende schade niet is gedekt. De verzekering blijft onverminderd van kracht.

1.3 Mededelingsplicht

Het bepaalde in Artikel 7:928 lid 2 BW is niet van toepassing op de mededelingsplicht van de verzekeringnemer bij het aangaan van de onderhavige verzekering.

1.4 Mededelingen

Verzekeraars en verzekerde(n) kunnen alle voor elkaar bestemde mededelingen rechtsgeldig aan de makelaar doen.

Alle mededelingen van de makelaar aan verzekerde(n) kunnen rechtsgeldig geschieden aan het laatste aan hem bekend gemaakte adres van de in de polis vermelde verzekerde(n).

1.5 Leidende verzekeraar(s) te volgen

De in de polis vermelde verzekeraars volgen de verzekeraar(s) waarbij "leidend" is vermeld in alle beslissingen. Derhalve ook inzake de goedkeuring van schaden, uitgezonderd in geval van coulance- en "ex gratia" betalingen.

1.6 Overgang van belang

In afwijking van Artikel 7:948 lid 2 BW loopt de verzekering onverminderd door ten behoeve van de koper/verkrijger, tenzij verzekeraars binnen één maand na overgang van het belang aantonen, dat zij deze verzekering niet of niet op dezelfde wijze zouden hebben geaccepteerd indien deze door de koper/verkrijger zou zijn aangevraagd.

Artikel 6.5 inzake sanctiewetgeving blijft onverkort van kracht.

1.7 Oversluiting

Als gedurende de looptijd van deze verzekering een door of voor een verzekeraar geaccepteerd aandeel geheel of gedeeltelijk wordt overgesloten naar een andere verzekeraar, dan participeert de overnemende verzekeraar op basis van dezelfde voorwaarden, afspraken, rechten en plichten zoals deze van toepassing waren tot het moment van oversluiting, tenzij met de overnemende verzekeraar bij de oversluiting uitdrukkelijk anders is overeengekomen.

De overnemende verzekeraar doet hiermede afstand van het recht zich ten aanzien van de oversluiting te beroepen op art. 251 WvK (voor zover van toepassing) en/of de mededelingsplicht van artikel 7:928 BW. Voor zover echter de oorspronkelijk op deze verzekering betrokken verzekeraar hier een beroep op heeft/had gaat dat recht onverminderd op de overnemende verzekeraar over.

1.8 Vervangende polis

Indien deze polis een vervanging is van een eerder afgegeven polis dan doen verzekeraars hiermede afstand van het recht zich ten aanzien van de oversluiting te beroepen op art. 251 WvK (voor zover van toepassing) en/of de mededelingsplicht van artikel 7:928 BW. Voor zover echter de oorspronkelijk op deze verzekering betrokken verzekeraar hier een beroep op heeft/had gaat dat recht onverminderd op de overnemende verzekeraar over.

1.9 Geschillen

In geval van enig geschil, zowel over de uitleg van deze polis als over de uitvoering van de overeenkomst van verzekering, benoemen verzekeraars en verzekerde in onderling overleg een onpartijdige persoon, wiens beslissing - genomen na kennisneming van alle ter zake doende feiten - voor partijen bindend is.

Indien verzekeraars en/of verzekerde dit wenselijk achten, of indien verzekeraars met verzekerde niet tot overeenstemming komen over de benoeming van een onpartijdige persoon, zal het geschil worden voorgelegd aan een commissie van drie personen.

- Zowel verzekeraars als verzekerde wijzen in dat geval ieder een lid van deze commissie aan, terwijl de twee aldus aangewezen leden in onderling overleg het derde lid benoemen. De beslissing van deze commissie zal voor beide partijen bindend zijn.
- Indien één van deze partijen in gebreke blijft om een lid van de commissie te benoemen, respectievelijk indien de door de twee partijen benoemde leden niet tot overeenstemming kunnen komen over de benoeming van het derde lid, dan zal de meest gereede partij het recht hebben de Voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Rotterdam of Amsterdam te verzoeken zulk een benoeming te doen, welke benoeming dan bindend zal zijn voor alle partijen.
- De partij van wie het verzoek uitgaat zal de andere partij daarvan onverwijld per aangetekend schrijven in kennis stellen.

Partijen verbinden zich de arbitragekosten voor gelijke delen te dragen, tenzij zij bij de acte van benoeming van scheidslieden aan de commissie opdragen de verdeling van die kosten tussen de partijen anders vast te stellen.

Indien schriftelijk overeengekomen tussen verzekerde en verzekeraars kunnen geschillen betreffende deze verzekeringsovereenkomst op kosten van ongelijk ook worden onderworpen aan de uitspraak van de bevoegde rechter in de plaats van afgifte van de polis.

2 BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

2.1 Verzekeringnemer

Verzekeringnemer is diegene, die de verzekering met verzekeraars is aangegaan, de premies, eventuele kosten en assurantiebelaasting is verschuldigd en als zodanig in de polis is vermeld.

2.1.1 *Omzet indien verzekeringsnemer een aannemer is*

Indien verzekeringnemer een aannemer is, wordt onder omzet in het kader van deze verzekering verstaan, het totaal van de in de contractstermijn uitgegane facturen, welke betrekking hebben op de onder de verzekering gedekte werken, verhoogd met de waarde van eventueel door de opdrachtgever ter beschikking gestelde materialen.

2.1.2 *Omzet indien verzekeringnemer een opdrachtgever is*

Indien verzekeringnemer een opdrachtgever is, wordt onder omzet in het kader van deze verzekering verstaan, het totaal van de in de contractstermijn ontvangen facturen, welke betrekking hebben op de onder de verzekering gedekte werken inclusief de waarde van de zelf verrichte werkzaamheden.

2.2 Verzekeraars

Verzekeraars zijn diegenen, die gezamenlijk het verzekerde risico dragen, ieder voor het door of namens hen getekende aandeel.

2.3 Verzekerden

Verzekerden zijn:

- verzekeringnemer;
- opdrachtgever en/of bouwdirectie;
- hoofdaannemer(s), onderaannemers, installateurs;
- leveranciers, maar alleen voor hun activiteiten op en/of nabij het bouwterrein;
- ontwerpers, architecten, adviseurs en constructeurs;
- bestuurders, commissarissen, vennoten en ondergeschikten van de bovengenoemde verzekerden;
- overige bij de uitvoering van het verzekerde interest betrokken partijen maar alleen voor hun activiteiten op en/of nabij het bouwterrein.

Nevenaannemers zijn - indien deze verzekering is gesloten door een aannemer - slechts meeverzekerd indien zij voor aanvang van een werk als verzekerde zijn aangemeld, tegen nader overeen te komen premie en polisvoorwaarden.

2.4 Makelaar

Willis B.V., registermakelaars in assurantien. Willis B.V. is een Willis Towers Watson onderneming en de makelaar op deze verzekering.

2.5 Gebeurtenis

Een gebeurtenis is een voorval of een reeks voorvallen als gevolg van één en dezelfde oorzaak waardoor schade (als door de verzekering gedekt) is ontstaan.

2.6 Risicoverzwarend

Onder risicoverzwarend wordt verstaan een zodanige wijziging van de bouwaard, constructie, inrichting, uitvoering van werkzaamheden en/of andere omstandigheden van een werk, dat deze niet meer valt onder de in de polis opgenomen omschrijving van de werken én de verzekeraars het risico niet, of niet op dezelfde premie en/of polisvoorwaarden zouden hebben geaccepteerd.

2.7 Premier risque

Het bedrag dat in geval van schade of verlies maximaal wordt vergoed, ongeacht de werkelijke waarde van de verzekerde interesten; er is geen sprake van onderverzekering.

2.8 Schade

2.8.1 *Materiële schade*

Onder materiele schade in de zin van deze polis wordt verstaan:

- een fysieke aantasting, die zich manifesteert in een blijvende verandering van vorm en/of structuur, zoals onder andere beschadiging, vernieling, vernietiging en zaakschade;
- vermissing of verlies van zaken.

2.8.2 *Verlies*

Onder verlies wordt in de zin van deze polis verstaan: het niet meer kunnen beschikken over zaken, bijvoorbeeld omdat:

- deze gestolen of verduisterd zijn;
- deze van overheidswege gedwongen onvoorzien in het werk of binnen de grenzen van het bouwterrein moeten achterblijven;
- hierover fysiek niet meer beschikt kan worden, terwijl herkrijging niet te verwachten is of de feitelijke directe kosten van de herkrijging gelijk zijn aan of groter zijn dan de waarde van de zaak.

2.8.3 *Verontreiniging*

Het verontreinigen of het vuil worden van verzekerde interesten of andere zaken of het zich daarop of daarin bevinden van vreemde stoffen, uitgezonderd bouwstof, indien en voor zover dit veroorzaakt wordt door een plotselinge en onvoorziene gebeurtenis, waarmee verzekerde redelijkerwijs geen rekening heeft kunnen houden.

Als verontreiniging wordt ook aangemerkt:

- rook- en/of roetschade;
- schade veroorzaakt door het gebruik van brandbestrijdingsmiddelen.

2.8.4 *Personenschade*

Onder personenschade wordt verstaan letsel of aantasting van de gezondheid al dan niet de dood ten gevolge hebbende en alle op geld waardeerbare gevolgschade en smartengeld.

2.9 Testen

Het (trachten te) laten functioneren van machines en installaties of delen daarvan binnen de verzekerde bouwtermijn:

- onder omstandigheden die de normale bedrijfsvoering benaderen of ermee overeenkomen;
- onder zwaardere omstandigheden dan tijdens normale bedrijfsvoering ter controle van de veiligheidsmarges.

3 DUUR VAN DE VERZEKERING

3.1 Begin van de verzekering

De dekking voor alle werken geldt ongeacht de datum waarop met de werkzaamheden is aangevangen, tenzij op het polisblad is aangegeven dat de dekking geldt voor werken die aanvangen op of na de ingangsdatum.

Voor alle verzekerde werken geldt dat het risico aanvangt op het moment:

- dat met de onder deze polis verzekerde werkzaamheden een aanvang wordt gemaakt, of
- van aankomst van de materialen op of nabij het bouw- of werkterrein, of
- na aanvang van het transport van de voor het werk bestemde materialen, welk van deze momenten zich het eerst voordoet.

3.2 Transport en opslag

Voor wat betreft het transport- en opslagrisico wordt overeengekomen, dat daarvoor dekking bestaat voor een periode van maximaal 3 maanden voorafgaande aan de verzekerde bouwtermijn per werk, op voorwaarde dat aan verzekeringnemer geen schaden zijn gemeld of bekend zijn op het moment, dat deze verzekering is afgesloten.

3.3 Einde en opzegging van de verzekering

Deze polis biedt dekking gedurende de contractstermijn als genoemd op het polisblad, welke stilzwijgend en automatisch wordt verlengd, tenzij de polis schriftelijk is opgezegd door verzekeringnemer en/of verzekeraars, tenminste 2 maanden voor einde contractstermijn.

3.4 Bouwtermijn

Tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen, eindigt het risico gedurende de verzekerde bouwtermijn onder deze polis per werk voor alle rubrieken op 24.00 uur van de dag waarop het laatst gereedgekomen werkonderdeel is opgeleverd, ongeacht deelopleveringen en/of vroegtijdige ingebruikname.

3.5 Onderhoudstermijn

Indien een onderhoudstermijn is meeverzekerd, begint deze per werk aansluitend op de in 3.4 genoemde oplevering en eindigt het risico na het verstrijken van deze onderhoudstermijn.

3.6 Overschrijding bouwtermijn

Indien de op het polisblad genoemde maximale bouwtermijn van een werk overschreden wordt, houden verzekeraars het risico tot maximaal 6 maanden hierna automatisch gedekt, tegen nader overeen te komen premie maximaal op pro rata basis. Verzekerde is verplicht zo spoedig mogelijk melding te maken van overschrijding van de maximale bouwtermijn indien verlenging van de dekking wordt gewenst.

Indien de oplevering plaatsvindt ná het verstrijken van de maximale bouwtermijn en verzekerde heeft aangegeven geen gebruik te willen maken van de automatische dekking als omschreven in dit artikel, dan eindigt op dat moment de dekking voor het werk en wordt de premie voor de resterende (test- en) onderhoudstermijn gerestitueerd.

3.7 Dekking bij reguliere opzegging polis

Indien deze verzekering is opgezegd overeenkomstig artikel 3.3, zal het risico van de vóór de einddatum van deze polis aangevangen projecten op basis van ongewijzigde premie en -voorwaarden gedekt blijven, tot en met de datum waarop de meeverzekerde onderhoudstermijn van deze werken eindigt. De verzekering blijft ook ongewijzigd van kracht gedurende de onderhoudstermijn voor de werken die vóór de einddatum zijn opgeleverd.

3.8 Dekking bij continuatie ná opzegging

Indien deze verzekering na opzegging overeenkomstig artikel 3.3 wordt gecontinueerd met aanpassingen in de polisvoorwaarden, zijn deze aanpassingen niet van kracht voor projecten:

- die voor de wijzigingsdatum reeds waren aangevangen en/of;
- waarvoor aanhangsels en/of certificaten zijn afgegeven.

Voor deze werken gelden de oorspronkelijke polisvoorwaarden van voor de aanpassingen respectievelijk zoals vermeld in het betreffende aanhangsel en/of certificaat.

4 DEKKINGSGEBIED

4.1 Op werklocatie(s)

Deze verzekering is van kracht:

- op en/of nabij het/de bouwterrein(en);
- tijdens bewerking en prefabricage op andere locaties maar alleen indien en voor zover dit voor rekening en risico van de opdrachtgever en/of de hoofdaannemer plaatsvindt;

4.2 Tijdens transport en opslag

Voorts is deze verzekering onder Rubriek I, van kracht:

- tijdens transport, inclusief laden, overladen en lossen;

de verzekering is niet van kracht voor vervoer over zee (niet zijnde de Waddenzee). Ro-Ro en/of ferryvervoer wordt niet beschouwd als vervoer over zee;

- op als zodanig aan te merken opslagterreinen;
- tijdens opslag bij leveranciers indien en voor zover:
 - de betreffende interessen zijn afgezonderd van de voorraad en duidelijk herkenbaar zijn als bestemd voor de opdrachtgever en/of hoofdaannemer voor het verzekerde werk;
 - deze interessen eigendom zijn van de opdrachtgever en/of hoofdaannemer.

4.3 Geografische ligging

De locaties in het dekkingsgebied zijn alleen verzekerd indien deze zijn gelegen binnen de landen van de Europese Economische Ruimte.

5 DEKKING

5.1 Primaire dekking

Tenzij uitdrukkelijk anders overeengekomen verschaft deze verzekering aan alle verzekerden een primaire dekking.

Een onder deze polis gedekte schade wordt vergoed, ongeacht of deze schade ook geheel of gedeeltelijk onder één of meer elders lopende polissen van één van de verzekerden verhaalbaar is.

Verzekeraars doen afstand van enig recht van verhaal op een elders lopende polis.

5.2 Secundaire dekking

5.2.1 *Rubriek II secundair aan de aansprakelijkheidsverzekeringen*

In afwijking van het bepaalde in Artikel 5.1 is de dekking ten aanzien van Rubriek II secundair aan de aansprakelijkheidsverzekeringen van alle bij het werk betrokken aannemers en installateurs. Deze elders lopende aansprakelijkheidsverzekeringen gaan voor.

Uitdrukkelijk wordt bepaald, dat eventueel in afwijking van het hierboven bepaalde de dekking ten aanzien van Rubriek II voor de verzekeringnemer altijd primair is.

Het eigen risico op de hierboven genoemde verzekering(en) blijft op de onderhavige polis onverzekerd voor betrokken aannemers en installateurs.

5.2.2 *Overige secundaire dekking*

In afwijking van het bepaalde in Artikel 5.1 is deze polis eveneens secundair wat betreft de volgende risico's:

- de in Artikel 4.2 genoemde risico's (transport/opslag);
- schade aan de verzekerde interessen onder Rubriek I verband houdende met de werkzaamheden in de onderhoudstermijn ontstaan door brand, blikseminslag, spontane ontbranding en/of ontploffing zoals omschreven in de Nederlandse Beursvoorwaarden Zaak- en Bedrijfsschade (NBZB 2006);
- voor aanspraken die de opdrachtgever of hoofdaannemer ontvangt tot vergoeding van schade veroorzaakt door of toegebracht met motorrijtuigen, waarvan hij geen eigenaar is en zover hij niet uit hoofde van huurkoop en/of leasing de beschikking heeft, dan wel waarvan hij geen verzekeringsplichtig houder in de zin van de W.A.M. is.

5.2.3 *Verhaal*

Voor de risico's genoemd in artikel 5.2.2 geldt, dat indien een door deze verzekering gedekte schade ook verhaalbaar is op een andere polis of daarop gedekt zou zijn indien deze verzekering niet zou hebben bestaan deze verzekering alleen dekking biedt indien en voor zover dit risico niet (volledig) is gedekt op die elders lopende polis.

Op verzoek van verzekeringnemer zullen verzekeraars aan haar in geval van een onder deze polis gedekte schade, welke schade ook verhaalbaar is onder een eventuele andere verzekering, als renteloze lening een som voorschieten, onder sessie van overdracht van alle rechten op die andere verzekering, die overeenkomt met het bedrag dat verzekeraars onder deze polis zouden hebben moeten betalen indien die andere polis niet zou hebben bestaan. Verzekerde zal alle mogelijke stappen nemen om verzekeraars van de andere polis hun aansprakelijkheid te laten aanvaarden.

Het terugbetalen van deze lening hangt af van- en geschiedt slechts tot het bedrag dat verhaald wordt op de ondertekenaars van die andere polis(sen).

5.3 Geldende eigen Risico's

De van toepassing zijnde eigen risico's staan vermeld op het polisblad en gelden per gebeurtenis.

5.3.1 *Vrijstelling eigen Risico's*

Ten aanzien van Rubriek I geldt geen eigen risico voor schade door brand, explosie of vliegtuigschade als omschreven in de Nederlandse Beursvoorwaarden Zaak- en Bedrijfsschade (NBZB 2006).

5.3.2 *Cumulatie Eigen Risico's*

Indien meerdere eigen risico's binnen eenzelfde dekkingsrubriek dan wel tussen verschillende dekkingsrubrieken onderling van toepassing zijn, zullen deze niet cumuleren en zal er per gebeurtenis nimmer meer dan eenmaal het hoogste van toepassing zijnde eigen risico in mindering worden gebracht.

5.4 Voorwaarden voor dekking

Binnen het raam van de polisvoorwaarden geeft deze verzekering dekking voor schade die is veroorzaakt en ontstaan tijdens de contractstermijn.

Ten aanzien van de aanvang van het risico wordt echter overeengekomen, dat mede gedekt is schade veroorzaakt voor, doch ontstaan tijdens de contractstermijn.

Verzekeraars zijn niet tot schadevergoeding gehouden indien zij kunnen bewijzen dat de schade zowel veroorzaakt is als ontstaan is, dan wel begonnen is te ontstaan voor de contractstermijn, doch zich eerst hierin openbaarde of werd verergerd.

5.5 Schade arriveren bouwterrein

Overeengekomen wordt, dat wanneer de verzekerde objecten op het bouwterrein arriveren zonder dat enige schade wordt geconstateerd, alle schade die daarna wordt ontdekt, wordt geacht te zijn ontstaan na aankomst op het bouwterrein en derhalve voor rekening van verzekeraars komt, behoudens door verzekeraars te leveren tegenbewijs.

5.6 Onderhoudstermijn

Indien een onderhoudstermijn is medeverzekerd, is gedurende deze termijn onder Rubriek I uitsluitend die schade gedekt - mits vallende binnen het raam van de polisvoorwaarden - die:

- veroorzaakt wordt door de verzekerden tijdens de werkzaamheden, die nog conform bestek, of soortgelijke overeenkomst daterend van voor aanvang van de onderhoudstermijn, dienen te worden uitgevoerd;
- het gevolg is van een oorzaak, liggende voor aanvang van deze termijn.

Tevens is onder dezelfde voorwaarden meeverzekerd schade ontstaan aan interesten, als vermeld in Artikel 12.1.2 (nr. 4), evenals aan overgebleven materialen en bouwstoffen en dergelijke, als vermeld in Artikel 12.1.2 (nr. 3), die nog tijdelijk op het bouwterrein zijn opgeslagen.

Indien tijdens de onderhoudstermijn werkzaamheden conform dit artikel 5.6 worden uitgevoerd, blijft de dekking die tijdens de bouwtermijn geldt onverminderd voor deze werkzaamheden van kracht voor alle verzekerde Rubrieken.

5.7 Opsporing/lokalisatieschade en onderbouwing

Indien de verzekeringnemer redelijke gronden heeft om aan te nemen dat schade, die voortvloeit uit en verband houdt met het verzekerde werk en daarbij behorende werkzaamheden en/of uitvoering van de verzekerde contracten en alles wat daarmee samenhangt, aan het werk en/of aan bestaande eigendommen van de opdrachtgever is ontstaan, vergoeden verzekeraars de redelijke kosten en uitgaven van het lokaliseren/opsporen van een dergelijke schade, mits in overleg met hen gemaakt en indien een dergelijke schade feitelijk gelokaliseerd/opgespoord wordt en de schade onder deze verzekering voor vergoeding in aanmerking komt of zou komen als er geen eigen risico van toepassing zou zijn geweest.

Bovenstaande met inachtneming van:

- De maximum uitkering voor bovengenoemde kosten en uitgaven bedraagt 10% van de geschatte aanneemsom van het betreffende werk met een maximum van EUR 250.000 per gebeurtenis.
- Echter voor werken met een geschatte aanneemsom tot EUR 100.000 worden de daadwerkelijke kosten vergoed tot EUR 10.000 per gebeurtenis.
- Het totaal van dergelijke kosten en uitgaven en de schade tezamen wordt vergoed onder aftrek van het toepasselijk zijnde eigen risico.

5.8 Algemene kosten

Voor zover niet reeds in de herstelkosten inbegrepen, vergoeden verzekeraars tevens de opslagen voor algemene kosten, op basis van de percentages zoals die zijn opgenomen in de oorspronkelijke begroting van het verzekerde werk.

5.9 Bereddingskosten

Boven het verzekerd bedrag vergoeden verzekeraars tevens alle in redelijkheid te maken kosten ter voorkoming en vermindering van schade (bereddingskosten), waaronder worden verstaan de kosten en alle op geld waardeerbare opofferingen die zijn verbonden aan de in art. 7:957 BW genoemde maatregelen die door of ten behoeve van verzekerde zijn genomen.

Deze kosten worden vergoed onverschillig of deze kosten met of zonder goede uitslag zijn gemaakt.

In aanvulling op hierboven omschreven zijn onder deze polis eveneens gedekt – ook indien Rubriek II niet is meeverzekerd – de kosten van herstel van materiele schade aan het werk of aan bestaande eigendommen van de opdrachtgever – met eventueel andere gedekte schade tot aan de onder Rubriek I en III verzekerde sommen – die verzekerde opzettelijk maakt om personenschade die dreigt te ontstaan te voorkomen of te verminderen.

Artikel 7:959 lid 2 BW (vorderingsrecht opdrachtgever op aannemer bij gebreken) is niet van toepassing.

5.10 Schade-afmakingscourtage

Boven de verzekerde som dekt deze verzekering de afmakingscourtage, die de makelaar bij schade, met uitzondering van schade onder Rubriek II in rekening brengt. Verzekeraars accepteren krachtens deze polis derhalve 101% van de door hen getekende bedragen.

6 ALGEMENE UITSLUITINGEN

6.1 Atoomkernreacties

Van de verzekering is uitgesloten schade veroorzaakt door, optredende bij of voortvloeiende uit atoomkernreacties, onverschillig hoe de reactie is ontstaan.

Onder atoomkernreactie is te verstaan iedere kernreactie waarbij energie vrijkomt zoals kernfusie, kernsplijting, kunstmatige en natuurlijke radioactiviteit.

Deze uitsluiting geldt niet met betrekking tot radioactieve nucliden, die zich buiten een kerninstallatie bevinden en gebruikt worden of bestemd zijn om gebruikt te worden voor industriële, commerciële, landbouwkundige, medische of wetenschappelijke doeleinden, met dien verstande dat een vergunning voor vervaardiging, gebruik, opslag en het zich ontdoen van radioactieve stoffen door de overheid moet zijn afgegeven.

Voor zover krachtens de wet een derde voor de geleden schade aansprakelijk is, blijft de uitsluiting onverkort van kracht.

Onder wet is te verstaan de Wet Aansprakelijkheid Kernongevallen zijnde de bijzondere wettelijke regeling van de aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie.

Onder kerninstallatie wordt verstaan een kerninstallatie in de zin van de bedoelde wet.

6.2 Molest

Van deze verzekering is uitgesloten schade veroorzaakt door:

- gewapend conflict: elk geval waarin staten of andere georganiseerde partijen elkaar, of althans de een de ander, gebruik makend van militaire machtsmiddelen, bestrijden. Onder gewapend conflict wordt mede verstaan het gewapend optreden van een Vredesmacht der Verenigde Naties, de Noord-Atlantische Verdrags Organisatie of de Europese Unie;
- burgeroorlog: een min of meer georganiseerde gewelddadige strijd tussen inwoners van eenzelfde staat, waarbij een belangrijk deel van de inwoners van die staat betrokken is;
- opstand: georganiseerd gewelddadig verzet binnen een staat, gericht tegen het openbaar gezag;
- binnenlandse onlusten: min of meer georganiseerde gewelddadige handelingen, op verschillende plaatsen zich voordoend binnen een staat;
- oproer: een min of meer georganiseerde plaatselijke gewelddadige beweging, gericht tegen het openbaar gezag;
- munitie: een min of meer georganiseerde gewelddadige beweging van leden van enige gewapende macht, gericht tegen het gezag waaronder zij gesteld zijn;
- of tijdens inbeslagneming door een Nederlandse of een vreemde overheid.

Bovengenoemde uitsluiting geldt niet voor schade veroorzaakt door achtergebleven oorlogstuig, zoals, maar niet beperkt tot, bommen, mijnen en granaten, die niet zijn ontdekt voor het begin van de werkzaamheden.

De dekking tegen schade door achtergebleven oorlogstuig wordt echter automatisch beëindigd indien het land, waarin de verzekerde voorwerpen zijn gelegen, in een feitelijke staat van oorlog geraakt.

6.3 Bedrijfsschade

Van de verzekering is uitgesloten bedrijfsschade van welke aard en hoe ook omschreven derhalve ook kosten en/of uitgaven in verband met gehele of gedeeltelijke stilstand van het werk, alsmede vertraging in de uitvoering van en onderhandelingen over contracten en verlies van contracten, met handhaving van de conform Rubriek II gedekte bedrijfsschade van derden, niet zijnde verzekerden onder deze polis.

6.4 Opzettelijk veroorzaakte schade

In afwijking van art. 7:952 BW vergoeden verzekeraars geen schade aan de verzekerde die de schade met opzet of door roekeloosheid heeft veroorzaakt.

Onder opzet of roekeloosheid van één of meer van de verzekerden wordt niet verstaan opzet van ondergeschikten van verzekerden, al dan niet leidinggevend of toezichthoudend.

Indien schade ontstaat aan de verzekerde interessen of aan eigendommen van de opdrachtgever respectievelijk aansprakelijkheid van verzekerde voor schade aan derden door opzet of roekeloosheid van één of meer van de andere verzekerden, zullen verzekeraars niet van hun verplichting tot schadevergoeding aan andere verzekerden zijn ontheven. Verzekeraars hebben in dit geval het recht de schade na betaling op de schuldige partij(en) te verhalen.

6.5 Sanctiewetgeving

Niet verzekerd zijn de (financiële) belangen van personen, ondernemingen, overheden en andere entiteiten ten aanzien waarvan het verzekeraars en/of de makelaar ingevolge (inter-)nationale sanctie regelgeving niet is toegestaan die belangen te verzekeren.

7 VERPLICHTINGEN VAN VERZEKERDE

7.1 Risicoverzwareing

7.1.1 Meldplicht

Zodra een verzekerde op de hoogte is van een risicoverzwareing, is deze verplicht verzekeraars direct hierover in kennis te stellen.

Indien de verzekeringnemer of een verzekerde de risicoverzwareing niet heeft gemeld, kunnen door de betreffende partij geen rechten aan deze verzekering worden ontleend, indien en voor zover daardoor de belangen van verzekeraars zijn geschaad.

7.1.2 Recht op aanpassing polisvoorwaarden

Bij risicoverzwareing zijn verzekeraars gerechtigd een verandering van polisvoorwaarden voor het betreffende werk voor te stellen.

De dekking blijft onverminderd van kracht indien verzekeraars niet binnen 14 dagen nadat zij van de risicoverzwareing op de hoogte zijn gesteld, gebruik maken van dit recht.

De dekking blijft eveneens van kracht tot het moment van overeenstemming over de gewijzigde polisvoorwaarden, tenzij verzekeraars binnen 14 dagen nadat zij van de risicoverzwareing op de hoogte zijn gesteld, mededelen, dat zij het verzwaarde risico niet accepteren.

7.2 Toegang bouwterreinen

Indien de verzekeringnemer optreedt als opdrachtgever of als hoofdaannemer is men verplicht er op toe te zien, dat verzekeraars of hun vertegenwoordigers op elk redelijk tijdstip toegang hebben tot de bouwterreinen en/of andere plaatsen waar de verzekerde interessen zich bevinden.

7.3 Nakomen eisen verzekeraar

Naast de in Artikel 7.4.2 genoemde verplichtingen ter voorkoming en vermindering van schade zijn verzekerden verplicht door verzekeraars gestelde eisen ten aanzien van de uitvoering van de werkzaamheden en/of de te nemen voorzorgsmaatregelen na te komen.

Indien een verzekerde heeft nagelaten deze maatregelen te nemen, kan door de betreffende partij geen rechten aan deze verzekering worden ontleend indien en voor zover daardoor de belangen van verzekeraars zijn geschaad.

7.4 Bij schade

7.4.1 Beredding

Indien een verzekerde heeft nagelaten maatregelen ter voorkoming of vermindering van schade als bedoeld in Artikel 7:957 BW te nemen, kunnen door de betreffende verzekerde aan deze verzekering geen rechten worden ontleend, indien en voor zover daardoor de belangen van verzekeraars zijn geschaad.

7.4.2 Verplichtingen verzekerde

Zodra verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde op de hoogte is of behoort te zijn van een gebeurtenis die voor verzekeraars tot een uitkeringsplicht kan leiden, heeft men de hierna genoemde verplichtingen:

- die gebeurtenis zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk is aan verzekeraars te melden, met vermelding van zoveel mogelijk bijzonderheden en inlichtingen;
- de aanwijzingen van de verzekeraars en/of van de door hen aangestelde experts op te volgen;
- alle terzake gewenste gegevens te verstrekken en verzekeraars op de hoogte te houden van het verloop van de schade. Voorts zal verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde aansprakelijkstellingen, straf- en civiele dagvaardingen en dergelijke ten spoedigste aan verzekeraars doorzenden;
- bij constatering of vermoeden van een strafbaar feit, hiervan de politie in kennis te stellen;
- medewerking te verlenen bij verhaalsacties door verzekeraars en zo nodig toe te staan dat deze verhaalsacties geschieden met gebruikmaking van de naam van de verzekerde;
- alle redelijkerwijze te verlangen medewerking tot regeling en vaststelling van de schade te verlenen en voorts medewerking te verlenen aan verzekeraars of de door hen benoemde deskundige(n) om toegang te verschaffen tot het bouwterrein, het werk, of enig onderdeel daarvan, dat volgens mededeling beschadigd of vernietigd is.
- Verzekerde zal zich onthouden van elke toezegging, verklaring of handeling waaruit erkenning van een verplichting tot schadevergoeding zou kunnen worden afgeleid onder Rubriek II, zonder schriftelijke toestemming van verzekeraars.
- Verzekeringnemer en de tot uitkering gerechtigde zijn verplicht hun volle medewerking te verlenen en alles na te laten wat de belangen van verzekeraars zou kunnen benadelen.

7.4.3 Machtiging verzekeraar(s)

Verzekeraars zijn gemachtigd, na overleg en met instemming van verzekeringnemer, op eigen kosten alle door hen gewenste acties in naam van verzekeringnemer te voeren.

7.4.4 Verzuim verplichtingen en overmacht

Aan deze verzekering kunnen geen rechten worden ontleend indien verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde een of meer van de in artikel 7.4.2 genoemde verplichtingen niet is nagekomen, voor zover daardoor de belangen van verzekeraars zijn benadeeld, tenzij verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde aannemelijk maakt dat niet nakoming het gevolg is van omstandigheden die zich onafhankelijk van zijn wil hebben voorgedaan en dat hem terzake van deze omstandigheden geen verwijt treft.

7.4.5 Misleiding

Elk recht op uitkering komt te vervallen, indien verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde de in artikel 7.4.2 genoemde verplichtingen niet is nagekomen met de intentie de verzekeraar(s) te misleiden, tenzij de misleiding het verval van recht niet rechtvaardigt;

7.4.6 Schade voor eigen rekening

De in artikel 7.4.2 genoemde verplichtingen behoeven niet te worden opgevolgd indien de verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde besluit de schade voor eigen rekening te nemen of wanneer redelijkerwijs te verwachten is, dat het bedrag van de schade beneden het van toepassing zijnde eigen risico blijft.

8 VASTSTELLING PREMIE

8.1 Voorschotpremie

Op basis van de geschatte omzet per jaar wordt een voorschotpremie in rekening gebracht zoals vermeld op het polisblad.

8.2 Definitieve premie

De definitieve premie wordt berekend aan het einde van de contractstermijn aan de hand van de door de verzekeringnemer op te geven definitieve omzet zoals in de polis gedefinieerd.

Verzekeringnemer is verplicht deze omzet binnen 5 maanden na afloop van de contractstermijn op te geven. Indien verzekeringnemer niet aan deze voorwaarde voldoet zijn verzekeraars gerechtigd de definitieve premie voorlopig vast te stellen op 130 % van de voorschotpremie en de extra premie in rekening te brengen. Dit ontslaat de verzekeringnemer niet van haar verplichting om de werkelijke omzet alsnog op te geven.

Bedraagt de berekende definitieve premie meer dan de voorschotpremie dan is verzekeringnemer het verschil in premie eveneens verschuldigd. Bedraagt de berekende definitieve premie minder dan de voorschotpremie dan verlenen verzekeraars restitutie van premie rekening houdend met de eventueel overeengekomen minimumpremie.

9 SCHADEBEHANDELING

9.1 Aanspraken

Voor de verzekerden anders dan de verzekeringnemer ontstaan pas aanspraken op deze polis na een daartoe strekkende schriftelijke verklaring van de verzekeringnemer, afgelegd na een schadegeval tegenover verzekeraars. Deze eis geldt niet voor de opdrachtgever.

9.2 Expertise

9.2.1 *Benoeming van experts*

Benoeming van een expert geschiedt door de makelaar namens en in overleg met de verzekeraars. De expert zal onderzoek verrichten en rapporteren met betrekking tot de oorzaak en de omstandigheden van de gebeurtenis en de omvang van de kosten.

9.2.2 *Tweede deskundige*

Indien verzekerde zich niet met de bevindingen van deze expert kan verenigen, heeft de verzekeringnemer het recht op benoeming van een tweede deskundige. Van dit recht zal de verzekeringnemer eerst gebruik maken nadat gerede twijfel bestaat omtrent de juistheid van de rapportage van de namens verzekeraars benoemde expert en steeds na voorafgaand overleg met de makelaar. De kosten van de deskundige komen voor rekening van verzekeraars indien de tweede deskundige de onjuistheid van de rapportage van de door verzekeraars ingeschakelde expert aantoonst, doch tot maximaal de kosten van de namens verzekeraars benoemde expert en deskundige(n).

9.2.3 *Vaststellingsovereenkomst*

Een vaststellingsovereenkomst, in de zin van Artikel 7:900 BW, kan uitsluitend tot stand komen tussen de verzekeringnemer en/of de tot uitkering gerechtigde en de verzekeraars.

9.3 Schaderegeling

9.3.1 *Algemeen*

De schaderegeling, uitgezonderd Rubriek II, vindt plaats met verzekeringnemer. Deze wordt geacht daartoe door alle andere verzekerden onder deze polis onherroepelijk te zijn gemachtigd. De machtiging eindigt indien aan verzekeringnemer voorlopige surseance is verleend of indien hij in staat van faillissement verkeert of indien hij anderszins het vrije beheer over zijn vermogen verliest of zijn onderneming in liquidatie treedt.

9.3.2 *Schaderegeling Rubriek II (Wettelijke Aansprakelijkheid)*

Door verzekeraars zal worden beslist omtrent de vaststelling van de schade, het al dan niet treffen van een minnelijke regeling voor of tijdens een procedure en het voeren van onderhandelingen hieromtrent, de eventuele verdediging van verzekerden in verband met een tegen hen ingestelde strafvervolgning, het voeren van verweer tegen of het voldoen aan een aanspraak tot schadevergoeding, het berusten in een rechterlijke uitspraak en dergelijke.

Aanspraken van benadeelden tot vergoeding van personenschade zullen worden behandeld en afgewikkeld met inachtneming van het bepaalde in Artikel 7:954 BW (directe actie).

9.4 Verjaring

9.4.1 *Verjaring indienen claim*

Een rechtsvordering tegen de verzekeraars tot het doen van een uitkering verjaart door verloop van 3 jaar na de aanvang van de dag, volgende op die waarop de verzekeringnemer of de tot uitkering gerechte met de opeisbaarheid daarvan bekend is geworden, tenzij het schadegeval het onderwerp is van een hangend rechtsgeding of arbitrage. Niettemin verjaart de rechtsvordering bij verzekering tegen aansprakelijkheid niet voordat zes maanden zijn verstreken nadat de vordering waartegen de verzekering dekking verleent, binnen de voor deze geldende verjarings- of vervalttermijn is ingesteld.

De verjaring wordt gestuit door een schriftelijke mededeling, waarbij op uitkering aanspraak wordt gemaakt. Een nieuwe verjaringstermijn begint te lopen met de aanvang van de dag, volgende op die waarop de verzekeraars hetzij de aanspraak erkent, hetzij bij aangetekende brief ondubbelzinnig heeft medegedeeld de aanspraak af te wijzen onder eveneens ondubbelzinnige vermelding van het hieronder vermelde gevolg.

In geval van afwijzing verjaart de rechtsvordering door verloop van twaalf maanden te rekenen vanaf de dag volgende op de datum van afwijzing.

9.4.2 *Verjaring na afwijzing schade*

Wanneer vergoeding van een schade (of een deel ervan) door of namens verzekeraars aan verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde wordt afgewezen, verjaart de rechtsvordering van verzekeringnemer of de tot uitkering gerechtigde op verzekeraars door verloop van 1 jaar te rekenen vanaf de dag volgende op de datum van afwijzing.

10 PREMIE- EN SCHADEBETALING

10.1 Premie

De makelaar neemt op zich de premie als eigen schuld aan de verzekeraars te zullen voldoen op het moment dat deze krachtens de verzekeringsovereenkomst verschuldigd wordt door de verzekeringnemer. Tenzij uitdrukkelijk anders is of wordt overeengekomen zal betaling van de premie door de makelaar plaatsvinden door creditering van verzekeraars in rekening-courant voor de krachtens de verzekeringsovereenkomst door de verzekerde verschuldigde premie, op welk moment de verzekeringnemer jegens verzekeraars zal zijn gekweten.

Verzekeringnemer is gehouden de premie aan de makelaar te vergoeden. Indien de verzekering via een tweede tussenpersoon is gesloten en de verzekeringnemer aan deze tweede tussenpersoon heeft betaald, is de verzekeringnemer door deze betaling tegenover de makelaar eerst gekweten, wanneer deze tweede tussenpersoon aan de makelaar de premie heeft vergoed.

Onverminderd de aansprakelijkheid van verzekeringnemer tot betaling van de verschuldigde premie aan de makelaar, zal de verzekering slechts van kracht zijn voor de termijn waarvoor de premie aan de makelaar is betaald alsmede voor de termijn, waarvoor de makelaar verzekerde krediet heeft verleend. Verzekeringnemer zal bij de interpretatie hiervan geacht worden krediet te hebben gehad, tenzij hem dit schriftelijk is opgezegd.

Door het tot stand komen van de verzekering is de makelaar door verzekerde(n) onherroepelijk gemachtigd verzekeraars tussentijds van hun verplichtingen uit de verzekeringsovereenkomst te ontslaan indien de verzekerde of, indien de verzekering via een tweede tussenpersoon is gesloten, deze tweede tussenpersoon nalaat de premie aan de makelaar te voldoen.

De makelaar zal verzekeraars niet van hun verplichtingen ontslaan zonder verzekerde vooraf schriftelijk van zijn voornemen in kennis te hebben gesteld.

10.2 Schade-uitkeringen en premierestituties

Tenzij de rechthebbende anders wenst en dit vooraf schriftelijk aan verzekeraars heeft medegedeeld zal de makelaar verzekeraars in rekening-courant voor de verschuldigde schade-uitkeringen en premierestituties debiteren.

Verzekeraars zullen daardoor zijn gekweten zodra de schade-uitkering door de rechthebbende zal zijn ontvangen, respectievelijk met hem zal zijn verrekend in overeenstemming met de wet, dan wel op basis van een tussen hem en de makelaar bestaande regeling.

Indien de verzekeraars de schadepeningen hebben betaald aan de makelaar en deze in gebreke blijft om deze aan de rechthebbende door te betalen, kunnen verzekeraars de schadepeningen van de makelaar terugvorderen indien zij tot hernieuwde betaling worden aangesproken door de rechthebbende.

Indien de makelaar de van de verzekeraars ontvangen schadepeningen heeft doorbetaald aan de tweede tussenpersoon, maar deze laatste in gebreke blijft voor doorbetaling zorg te dragen, zal de makelaar de schadepeningen van de tweede tussenpersoon kunnen terugvorderen indien hij hetzij door de rechthebbende wordt aangesproken tot rechtstreekse betaling, hetzij de verzekeraars die schadepeningen van de makelaar terugvorderen, zoals in dit lid voorzien.

De makelaar zal de schade-uitkeringen en premierestituties aan de rechthebbende afdragen.

De makelaar is evenwel tot niet meer gehouden dan tot betaling van het saldo dat resteert na verrekening van deze schade-uitkeringen en premierestituties met ten tijde van het ontstaan van de afdracht verplichting al dan niet opeisbare doch reeds vaststaande vorderingen op verzekerde uit hoofde van welke verzekering ook. Deze verrekening zal evenwel niet plaatsvinden bij verzekeringen die aan order of toonder zijn gesteld, tenzij de verzekeringnemer tot de uitkering is gerechtigd en bij verplichte aansprakelijkheidsverzekeringen. Indien op het recht op uitkering een pandrecht rust als bedoeld in Artikel 3:229 BW, ofwel een voorrecht als bedoeld in Artikel 3:283 BW, alsook in geval van een onverplichte verzekering tegen aansprakelijkheid, zal de verrekening zich niet verder uitstrekken dan tot hetgeen de verzekeringnemer verschuldigd is terzake van de verzekering waarop de uitkering wordt gedaan.

10.3 Schade betaling

Elke verschuldigde schadevergoeding zal door verzekeraars worden voldaan binnen vier weken na ontvangst van alle noodzakelijke gegevens. Verzekeraars zullen nooit eerder in verzuim zijn dan vanaf vier weken na deze ontvangst.

Met inachtneming van bovenstaande vindt de schade-uitkering plaats aan verzekeringnemer, tenzij schriftelijk is overeengekomen dat aan een ander wordt uitgekeerd.

11 VERZEKERDE RUBRIEKEN

De hierna genoemde Artikelen zijn alleen van toepassing indien en voor zover daarvoor in de polis bij de desbetreffende Rubriek een verzekerd bedrag is opgenomen, dan wel wanneer daarnaar in de Algemene Voorwaarden en/of de polis expliciet wordt verwezen.

De in de verzekerde Rubrieken opgenomen bepalingen hebben voorrang op de Algemene Voorwaarden in de voorgaande artikelen.

De onder elke Rubriek verleende dekking geldt als een afzonderlijke verzekering.

12 RUBRIEK I - HET WERK

12.1 Dekking

12.1.1 Algemeen

Deze verzekering dekt met volledige renunciatie aan Artikel 7:951 BW (eigen gebrek) en andere wetsartikelen die met de condities van deze polis in strijd mochten zijn (voor zover geen dwingend recht), de reparatie- en/of vervangingskosten in verband met alle materiele schade aan en/of verontreiniging van de verzekerde interesten of een deel daarvan, onverschillig hoe ook ontstaan.

12.1.2 Verzekerde interesten

Onder verzekerde interesten worden verstaan:

1. de te bouwen objecten, in aanbouw en/of gereed;
2. alle bijkomende werken, meerwerk en wijzigingen, niets uitgezonderd;
3. alle voor het werk bestemde materialen, bouwstoffen, constructies, onderdelen en dergelijke;
4. steigerwerk, bekistingen, damwanden, dekzeilen, rijplaten en andere tijdelijke en/of hulpwerken en/of hulpmaterialen en alle andere objecten die ten behoeve van het werk op het bouwterrein aanwezig zijn, met inachtneming van hieronder vermelde uitsluitingen;
5. alle ten behoeve van het werk te gebruiken, in gebruik zijnde en/of gebruikte tekeningen, ontwerpen, modellen en dergelijke, onverschillig waar deze zich mochten bevinden, inclusief vervoer per onverschillig welke gelegenheid, laden, lossen enz.

De hiervoor genoemde interesten zijn verzekerd ongeacht vermelding in bestek en/of overeenkomst.

Eventueel in afwijking van het vorenstaande zijn uitgesloten de bij het werk te gebruiken, in gebruik zijnde en/of gebruikte werktuigen, machinerieën, gereedschappen, alsmede keten, loodsen en andere tijdelijke onderkomens, de inventarissen hiervan, eigendommen van bouwdirectie en personeel, geld en geldswaardige papieren.

12.1.3 Verzekerde som

Indien in de polis voor deze Rubriek een maximum verzekerde som per werk is overeengekomen geven verzekeraars bij eventuele overschrijding na aanvang van een werk dekking tot de verzekerde som op premier risque basis. Indien voor dergelijke werken een volle waarde dekking nodig is, dan dienen verzekeraars dit te accorderen en hebben zij het recht hiervoor aanvullende premie en polisvoorwaarden te stellen.

Indien in de polis voor deze Rubriek een premier risque bedrag is overeengekomen is elk werk verzekerd, ongeacht de (definitieve) eindwaarde van dat werk tot aan dat bedrag per gebeurtenis.

Het in dit Artikel bepaalde heeft geen invloed op de regelingen als vermeld in Artikel 12.1.6.

12.1.4 Overdekking BTW

Het op het polisblad voor Rubriek I vermelde verzekerde bedrag is exclusief BTW. Ingeval verzekeringnemer terecht BTW in rekening wordt gebracht over een onder Rubriek I gedekte schade en hij kan deze niet (volledig) verhalen, zullen verzekeraars de BTW, zo nodig boven het verzekerd bedrag van Rubriek I, eveneens vergoeden. Het onder Rubriek I verzekerde bedrag wordt dan geacht automatisch met de BTW te zijn verhoogd. Verzekeraars hebben in dat geval recht op naverrekening over de eindwaarde inclusief BTW van het betreffende werk.

12.1.5 Automatische bijverzekering

Ongeacht de bedragen die onder deze Rubriek voor schade aan de verzekerde interessen respectievelijk voor de kosten als bedoeld in Artikel 12.1.6 worden vergoed, blijft de verzekering ten aanzien van deze Rubriek gedurende de gehele contractstermijn per werk voor de volle verzekerde som doorlopen.

12.1.6 Extra dekkingen

Met betrekking tot een onder deze Rubriek gedekte schade zijn, voor zover niet reeds begrepen in de reparatiekosten of andere wijze van schadevergoeding, meeverzekerd, ook al wordt daardoor de verzekerde som per werk volgens artikel 12.1.3 overschreden:

- de kosten van slopen en/of demonteren en/of ontmantelen en/of verwijderen, respectievelijk van weer aanbrengen en/of opnieuw monteren en/of plaatsen van enig onderdeel van de verzekerde interessen, voor zover deze kosten noodzakelijkerwijze gemaakt worden om toegang te verkrijgen tot dat deel van het werk, dat beschadigd of vernietigd is;
- de honoraria van architecten, inspecteurs en technische adviseurs, alsmede de kosten van toezicht, welke kosten redelijkerwijs gemaakt moeten worden voor het vervangen, wederopbouwen respectievelijk in de vroegere toestand terugbrengen van het werk;
- de kosten van de in verband met vervanging, wederopbouw of herstel nieuw te maken tekeningen, bestekken en dergelijke, alsmede de kosten van aanbesteding;
- de kosten van weg- en opruimen van materialen en/of puin, alsmede van het noodzakelijke slopen en/of verwijderen van enig deel van de beschadigde verzekerde interessen en/of van de bestaande eigendommen;
- de door verzekeraars goedgekeurde redelijke extra kosten met betrekking tot:
 - herstel en/of vervanging buiten de normale werkuren met inbegrip van weekendverlof en nachtwerk;
 - levering van zaken;
 - het in stand moeten houden van de bouwplaats in verband met schadeherstel;
 - versnelde levering en vervoer, indien en voor zover deze kosten zijn gemaakt om het schadeherstel te versnellen.
 - de redelijke extra kosten met betrekking tot tijdelijk herstel, echter gemaximeerd tot EUR 50.000 per gebeurtenis;
 - extra herstelkosten indien verzekeringnemer op grond van gewijzigde wetgeving en/of overheidsvoorschriften verplicht wordt om, na een verzekerde schade, het ontwerp, de uitvoering of de bouwcomponenten te wijzigen. De uitsluiting als vermeld in Artikel 12.2 punt 2 is hierop niet van toepassing.

Voor werken vanaf EUR 2.000.000 geldt de onder dit Artikel 12.1.6 overeengekomen dekking en genoemde onderdelen tezamen een maximum van 25% van de onder Rubriek I verzekerde waarde van het betreffende werk per gebeurtenis.

Voor werken kleiner dan EUR 2.000.000 geldt de onder dit Artikel overeengekomen dekking en genoemde onderdelen tezamen een maximum van EUR 500.000 per gebeurtenis.

12.2 Uitsluitingen

Van de dekking is uitgesloten:

1. verlies van enig verzekerd interest of onderdeel hiervan door verdwijning of vermissing die eerst door middel van een normale inventarisatie is geconstateerd;
2. extra kosten en/of uitgaven in verband met verbeteringen en/of veranderingen in het ontwerp, gebruik en/of toepassing van verbeterde materialen, verbeterde en/of veranderde werkwijze, constructie en dergelijke;
3. schade aan een gedeelte, respectievelijk het gehele werk, voor zover deze schade een gevolg is van ingebruikname, tenzij dit gedeelte, respectievelijk het gehele werk ten behoeve van de (voortgang van de) bouw voor de oplevering in gebruik is genomen of tenzij hiervoor dekking zou zijn geweest volgens de onderhoudstermijndekking conform Artikel 5.6;
4. schade als gevolg van langdurige stilstand van het verzekerde werk, tenzij verzekeraars tijdig in kennis zijn gesteld van deze langdurige stilstand én deze uitdrukkelijk hebben geaccepteerd.

13 RUBRIEK II - WETTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID

13.1 Dekking

13.1.1 Algemeen

Deze Rubriek dekt de aansprakelijkheid van verzekerden in hun verzekerde hoedanigheid in verband met het werk, voor door derden geleden schade (inclusief de op geld waardeerbare gevolgschade en smartengeld) als gevolg van:

- personenschade;
- materiele schade en/of verontreiniging.

Bovengenoemde schade dient te zijn ontstaan tijdens de contractstermijn en verband te houden met de uitvoering van het onder deze polis verzekerde werk respectievelijk met de onder deze polis gedekte werkzaamheden.

De contractstermijn in het licht van deze Rubriek eindigt per werk op de einddatum van de verzekerde onderhoudstermijn.

Verzekeraars vergoeden eveneens schaden, die reeds tijdens de contractstermijn zijn ontstaan of begonnen zijn te ontstaan en zich daarna openbaarden of werden verergerd, op voorwaarde, dat deze schaden bij hen zijn gemeld binnen 12 maanden na afloop van de contractstermijn van het betreffende werk.

13.1.2 Onderlinge aansprakelijkheid

Derden in de zin van deze verzekering is iedereen, behalve de aangesproken partij.

Niettemin is uitdrukkelijk overeengekomen, dat deze verzekering mede dekt de hiervoor omschreven aansprakelijkheid van:

- de verzekerden;
- de directeuren, commissarissen, firmanten, eventuele functionarissen, alsmede de ondergeschikten van de verzekerden;
- de hierboven genoemden tegenover elkaar en onderling.

13.1.3 Extra dekkingen

Verzekeraars vergoeden, ook boven het hierboven genoemde verzekerde bedrag:

- wettelijke rente over het door deze verzekering gedekte deel van de hoofdsom;
- bereddingskosten ook indien deze namens de verzekerde zijn gemaakt;
- kosten van verweer tegen aanspraken van derden, ook al blijken deze ongegrond, met inbegrip van de proceskosten tot betaling waarvan verzekerde mocht worden veroordeeld;
- kosten van rechtsbijstand in verband met een tegen verzekerde ingestelde strafvervolgning, doch uitsluitend indien deze strafvervolgning verband houdt met een onder deze polis geclaimde schade.

Het eventueel geldende eigen risico is niet van toepassing op de rente en kosten als hierboven genoemd.

Aansprakelijkheid voortvloeiende uit overeenkomst is onder deze Rubriek verzekerd, mits een wettelijke aansprakelijkheid van één van de onder de polis verzekerde partijen aannemelijk kan worden gemaakt.

Eventuele aansprakelijkheid beperkende bedingen tussen de verzekerden onderling worden terzijde gesteld.

Aanspraken gericht tegen personen voor wie verzekerde wettelijk verantwoordelijk is, zijn gedekt voor zover de schade vergoed zou zijn indien verzekerde rechtstreeks aansprakelijk was gesteld.

13.2 Uitsluitingen

Verzekeraars zijn niet tot vergoeding gehouden indien en voor zover:

1. schade noodzakelijkerwijze moest worden toegebracht ten behoeve van het werk;
2. schade is toegebracht aan dieren of zaken die verzekerde of iemand voor hem in gebruik, in huur, ter bewerking, behandeling, bewaring, ten vervoer of om welke reden dan ook onder zijn opzicht heeft.

Deze uitsluiting geldt niet voor schade aan zaken die zich op of nabij het bouwterrein bevinden:

- waar op het moment van het ontstaan van de schade geen werkzaamheden aan worden verricht;
 - die geen eigendom(men) is/zijn van de opdrachtgever;
 - die niet zijn gehuurd door, geleend door, of toebehoren aan de verzekerde(n) die schade aan dit/deze object(en) veroorzaakt(en);
 - met betrekking tot materiele schade door brand en/of ontploffing.
3. schade is veroorzaakt door het gebruik van luchtvaartuigen;
 4. schade is veroorzaakt door het gebruik van vaartuigen;

Deze uitsluiting geldt niet voor het gebruik van pontons, bakken, roeiboten en andere vaartuigen zonder motoren voor eigen voortstuwing, dan wel met motoren voor eigen voortstuwing van niet meer dan 3 kW, indien hun waterverplaatsing niet meer is dan 20 m³.

5. schade is veroorzaakt door het gebruik van motorrijtuigen. Als motorrijtuigen worden beschouwd die rij en voertuigen als genoemd in Artikel 1 van de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen (W.A.M.), met aanvullingen en wijzigingen.

In afwijking hierop:

- geeft deze verzekering wel dekking voor het meerdere boven hetgeen verzekerd dient te zijn, danwel verzekerd is, indien dit de omvang van de verplichte verzekering overschrijdt.
- blijft de dekking wel gelden indien deze motorrijtuigen op of nabij het bouwterrein worden gebruikt voor de uitvoering van de werkzaamheden, met uitzondering van schade die het gevolg is van het deelnemen van het motorrijtuig aan het verkeer op of in de directe omgeving van het bouwterrein.
- blijft de dekking wel gelden op secundaire basis ten behoeve van de opdrachtgever en hoofdaannemer voor aanspraken die hij ontvangt tot vergoeding van schade veroorzaakt door of toegebracht met motorrijtuigen, waarvan hij geen eigenaar en zover hij niet uit hoofde van huurkoop en/of leasing de beschikking heeft, danwel waarvan hij geen verzekeringsplichtig houder in de zin van de W.A.M. is.
- Uitdrukkelijk wordt bepaald, dat verzekeraars de in de polis omschreven aansprakelijkheid niet dekken in hun hoedanigheid van verzekeraar overeenkomstig de W.A.M. Door het aangaan van deze verzekering heeft verzekerde derhalve niet voldaan aan enige verplichting tot verzekering voortvloeiende uit de genoemde wet. Verzekeringen gesloten ter voldoening aan een wettelijke verzekeringsplicht gaan te allen tijde voor.

6. schade is toegebracht aan de ten tijde van het ongeval onder Rubriek I verzekerde interessen of enig gedeelte daarvan;
7. aansprakelijkheid voortvloeit uit Artikel 7:761 BW (eigen gebrek in opgeleverd werk), echter met uitzondering van aanspraken voor schade die zich manifesteert tijdens de contractstermijn;
8. aanspraken worden ingesteld tegen de architecten, de constructeurs en/of de adviseurs op grond van fouten, gebreken en/of nalatigheden in ontwerp, berekeningen en/of adviezen wegens schade (met inbegrip van de daaruit voortvloeiende vermogensschade) aan die interessen waarop de ontwerpen, de berekeningen en/of de adviezen betrekking hebben;
9. schade is veroorzaakt aan bestaande eigendommen van de opdrachtgever indien en voor zover deze vergoed wordt onder Rubriek III van deze polis.
10. personenschade wordt geclaimd met betrekking tot of verband houdend met:
 - Artikel 7:658 en 7:611 BW (werkgeversaansprakelijkheid, goed werkgeverschap)
 - bij de bouw betrokkenen;
 - asbest en/of asbesthoudende zaken of materialen in welke vorm of samenstelling ook.

Voor verzekeraars en/of instanties die conform Artikel 7:962 BW (subrogatie), cessie c.q. enige andere wettelijke bepaling, regres uitoefenen biedt deze verzekering geen dekking indien en voor zover het regres verband houdt met bij de bouw betrokkenen.

Indien door een eigen risico geen uitkering onder een elders gesloten verzekering plaatsvindt, wordt eveneens geen vergoeding verleend hiervoor.

11. bedrijfsschade wordt geclaimd van onverschillig welke aard ook en hoe ook omschreven, als gevolg van onderlinge aansprakelijkheid als vermeld in Artikel 13.1.2.
12. claims verband houdend met boetes, alsmede vorderingen wegens tijdverlet en/of winstderving als gevolg van materiële schade aan de onder Rubriek I verzekerde interessen waarvoor de ene verzekerde partij tegenover de andere aansprakelijk mocht zijn.

13.3 Schadevergoeding

13.3.1 Algemeen

De schadevergoeding die verzekerde gehouden is aan derden te geven krachtens rechterlijke uitspraak of arbitrale beslissing of door minnelijke regeling tot stand gekomen wordt, na aftrek van het eventueel geldend eigen risico, tot ten hoogste het verzekerde bedrag voor alle verzekerden tezamen door verzekeraars vergoed; een en ander ongeacht of het bedrag van de schadevergoeding hoger of lager is dan het aanvankelijk van verzekerde gevorderde bedrag.

Verzekeraars zullen, ook indien de hierna te noemen rente en kosten tezamen met het bedrag van de schadevergoeding het verzekerde bedrag mochten overtreffen, tevens vergoeden:

1. de wettelijke rente, voor zover deze loopt over het ten laste van verzekeraars komende gedeelte van de hoofdsom;
2. de kosten van verweer tegen aanspraken van derden, ook al blijken deze aanspraken ongegrond, met inbegrip van de proceskosten tot betaling waarvan verzekerde mocht worden veroordeeld;
3. de kosten van rechtsbijstand in verband met een tegen verzekerde ingestelde strafvervolging;
4. de bereddingskosten, ook indien deze namens verzekerde zijn gemaakt.

Het eventueel geldende eigen risico is niet van toepassing op de kosten bedoeld in bovenstaande opsomming bij nummers 2, 3 en 4.

13.3.2 Maximale vergoeding

De onder deze Rubriek verleende dekking geldt voor alle onder deze polis verzekerde partijen, alsof iedere partij afzonderlijk verzekerd is.

Verzekeraars vergoeden echter per gebeurtenis ten hoogste het in de polis bij Rubriek II genoemde verzekerde bedrag voor alle verzekerden tezamen, ook indien verschillende verzekerde partijen voor dezelfde gebeurtenis aansprakelijk zijn, als excedent van het op het polisblad vermelde eigen risico.

14 RUBRIEK III - BESTAANDE EIGENDOMMEN VAN OPDRACHTGEVER

14.1 Algemeen

14.1.1 Dekking

Deze Rubriek dekt binnen de verzekerde bouw- en onderhoudstermijn van een werk:

- materiele schade aan en/of verontreiniging van, - andere dan ten tijde van het ongeval onder Rubriek I verzekerde - roerende en onroerende zaken, die eigendom van de opdrachtgever zijn of worden of waarvoor hij krachtens overeenkomst of anderszins verantwoordelijk is als gevolg van en/of verband houdende met de realisatie van onder de polis verzekerde werken.
- kosten van wegruimen van materialen en/of puin, alsmede van het noodzakelijke slopen en/of verwijderen van enig deel van de beschadigde zaken.

In het kader van deze Rubriek wordt als opdrachtgever beschouwd de rechtspersoon, die aan de (hoofd-)aannemer de opdracht tot het werk heeft verstrekt. Onder opdrachtgever wordt tevens verstaan de al dan niet toekomstige gebruiker of (ver-) huurder.

De schadeloosstellingen onder deze Rubriek zijn beperkt tot ten hoogste de aan de voorzijde van de polis bij Rubriek III vermelde som(men) per gebeurtenis. Aan Artikel 7:958 BW lid 5 (verminderde uitkering bij onderverzekering) wordt gerenuncieerd.

14.1.2 Extra dekkingen

Met betrekking tot een onder deze Rubriek gedekte schade zijn, voor zover niet reeds begrepen in de reparatiekosten of andere wijze van schadevergoeding, meeverzekerd:

- de kosten van slopen en/of demonteren en/of ontmantelen en/of verwijderen, respectievelijk van weer aanbrengen en/of opnieuw monteren en/of plaatsen van enig onderdeel van de verzekerde interessen, voor zover deze kosten noodzakelijkerwijze gemaakt worden om toegang te verkrijgen tot dat deel van het werk, dat beschadigd of vernietigd is;
- de honoraria, mits redelijk, van architecten, inspecteurs en technische adviseurs, alsmede de kosten van toezicht, welke kosten redelijkerwijs gemaakt moeten worden voor het vervangen, wederopbouwen respectievelijk in de vroegere toestand terugbrengen van het werk;
- de kosten van de in verband met bovengenoemde vervanging, wederopbouw of herstel nieuw te maken tekeningen, bestekken en dergelijke, alsmede de kosten van aanbesteding;
- de kosten van wegruimen van materialen en/of puin, alsmede van het noodzakelijke slopen en/of verwijderen van enig deel van de beschadigde verzekerde interessen en/of van de bestaande eigendommen;
- de redelijke extra kosten met betrekking tot:
 - herstel en/of vervanging buiten de normale werkuren met inbegrip van weekendverlof en nachtwerk;
 - levering van zaken;
 - het in stand moeten houden van de bouwplaats in verband met schadeherstel;
 - versnelde levering en vervoer; indien en voor zover deze kosten zijn gemaakt om het herstelwerk te versnellen.
 - de redelijke extra kosten met betrekking tot tijdelijk herstel, echter gemaximeerd tot EUR 50.000,00.

De onder hierboven overeengekomen extra dekking geldt voor alle onderdelen tezamen tot een maximum van 25% van de onder Rubriek III verzekerde som per gebeurtenis.

14.2 Uitsluitingen

Van deze Rubriek is uitgesloten:

- schade die noodzakelijkerwijze moest worden toegebracht ten behoeve van het werk, behalve indien de schade moet worden toegebracht om een gedekte schade te herstellen;
- schade aan (al dan niet daadwerkelijk) bij de bouw in gebruik zijnde werktuigen, machinerieën, gereedschappen en verdere uitrusting;
- schade aan de ten tijde van het ongeval onder Rubriek I verzekerde interessen of enig onderdeel daarvan;
- schade veroorzaakt door brand, zelfontbranding, explosie en/of blikseminslag zoals omschreven in de Nederlandse Beursvoorwaarden Zaak- en Bedrijfsschade (NBZB 2006);
- bedrijfsschaden van onverschillig welke aard en hoe ook omschreven.

14.3 Schadevergoeding

Verzekeraars vergoeden de volledige kosten van vervanging en/of reparatie van de verzekerde interessen, onafhankelijk van de oorspronkelijke kosten of waarde van deze interessen, waarbij eventueel rekening zal worden gehouden met een redelijke aftrek voor verbetering.

Herstel van een onder deze Rubriek III gedekte schade is automatisch meeverzekerd onder Rubriek I, voor zover dit herstel binnen de verzekerde contractstermijn door verzekerde wordt uitgevoerd.

Indien dit herstel leidt tot een risicoverzwarend, als bedoeld in artikel 2.6 hebben verzekeraars de vrijheid hiervoor afwijkende polisvoorwaarden voor te stellen.

15 RUBRIEK IVA - GEREEDSCHAPPEN, KETEN EN LOODSEN

15.1 Dekking

Deze Rubriek dekt de schade die een verzekerde lijdt in verband met materiële schade aan en/of verontreiniging van bij het werk te gebruiken, in gebruik zijnde of gebruikte machines, werktuigen, gereedschappen, alsmede keten, loodsen en andere tijdelijke onderkomens, zomede de inhoud hiervan voor zover op of nabij de bouwterreinen aanwezig.

Deze Rubriek dekt tevens de opruimingskosten, die als gevolg van een gedekte schade moeten worden gemaakt. Deze kosten worden vergoed tot ten hoogste 20% van het verzekerde bedrag, ook al overschrijdt de schadevergoeding hierdoor het maximaal onder Rubriek IVA verzekerde bedrag.

15.2 Uitsluitingen

Deze Rubriek geeft geen dekking voor varend en drijvend materiaal, draglines, bulldozers, kranen en andere mechanisch voortbewogen transportmiddelen en/of werktuigen.

Niet gedekt is schade die niet bestaat uit herstel- en/of vervangingskosten.

15.3 Schadevergoeding

Verzekeraars vergoeden per gebeurtenis de herstel- en/of vervangingskosten tot maximaal de dagwaarde.

De schadeloosstellingen onder deze Rubriek zijn beperkt tot ten hoogste de in de polis bij Rubriek IVA vermelde som per gebeurtenis eventueel te vermeerderen met opruimingskosten conform Artikel 51.1. Aan Artikel 7:958 BW lid 5 (verminderde uitkering bij onderverzekering) wordt gerenuncieerd.

16 RUBRIEK IVB - EIGENDOMMEN VAN BOUWDIRECTIE EN PERSONEEL

16.1 Dekking

Deze verzekering dekt de schade die een verzekerde lijdt in verband met materiële schade aan en/of verontreiniging van de niet reeds elders in deze polis gedekte, op het werk aanwezige eigendommen van bouwdirectie en van natuurlijke personen in dienst van verzekerde.

16.2 Uitsluitingen

Uitgesloten is evenwel materiële schade aan rekeningen, deviezen, zegels, akten, schuldbewijzen, geld, biljetten, effecten of andere geldswaardige papieren, alsmede mechanisch voortbewogen transportmiddelen en/of werktuigen.

Voorts is uitdrukkelijk bepaald, dat materiële schade aan de onder deze Rubriek verzekerde interesten slechts voor rekening van verzekeraars is, indien en voor zover een verzekerde uit hoofde van de bestekbepalingen of anderszins hiervoor verantwoordelijk is.

16.3 Schadevergoeding

Verzekeraars vergoeden per gebeurtenis de herstel- en/of vervangingskosten tot maximaal de dagwaarde.

De schadeloosstellingen onder deze Rubriek zijn beperkt tot ten hoogste de in de polis bij Rubriek IVB vermelde som per gebeurtenis. Aan Artikel 7:958 BW lid 5 (verminderde uitkering bij onderverzekering) wordt gerenuncieerd.

CLAUSULEBLAD

1. Terrorisme uitsluiting.

1 Toepasselijkheid uitsluiting

De onderstaande terrorisme-uitsluiting geldt indien en voor zover:

- er sprake is van andere dan in Nederland gelegen risico's, vastgesteld op basis van artikel 1:1 onder "staat waar het risico is gelegen" van de Wet op het financieel toezicht, en/of
- de verzekering is ondergebracht bij verzekeraars die niet zijn aangesloten bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V., zoals aangegeven op het polisblad.

2. Uitsluiting

De verzekering geeft geen dekking voor gevolgen van een gebeurtenis die (direct of indirect) verband houdt met terrorisme, kwaadwillige besmetting of preventieve maatregelen, handelingen of gedragingen ter voorbereiding van terrorisme, kwaadwillige besmetting of preventieve maatregelen.

3. Begripsomschrijvingen

3.1 Terrorismen

Gewelddadige handelingen en/of gedragingen – begaan buiten het kader van een van de zes in artikel 3:38 van de Wet op het financieel toezicht genoemde vormen van molest - in de vorm van een aanslag of een reeks van in tijd en oogmerk met elkaar samenhangende aanslagen als gevolg waarvan letsel en/of aantasting van de gezondheid, al dan niet de dood ten gevolge hebbend, en/of schade aan zaken ontstaat dan wel anderszins economische belangen worden aangetast, waarbij aannemelijk is dat deze aanslag of reeks - al dan niet in enig organisatorisch verband - is beraamd en/of uitgevoerd met het oogmerk om bepaalde politieke en/of religieuze en/of ideologische doelen te verwezenlijken.

3.2 Kwaadwillige besmetting

Het buiten het kader van een van de zes in artikel 3:38 van de Wet op het financieel toezicht genoemde vormen van molest - (doen) verspreiden van ziektekiemen en/of stoffen die als gevolg van hun (in)directe fysische, biologische, radioactieve of chemische inwerking letsel en/of aantasting van de gezondheid, al dan niet de dood ten gevolge hebbend, bij mensen of dieren kunnen veroorzaken en/of schade aan zaken kunnen toebrengen dan wel anderszins economische belangen kunnen aantasten, waarbij aannemelijk is dat het (doen) verspreiden - al dan niet in enig organisatorisch verband - is beraamd en/of uitgevoerd met het oogmerk om bepaalde politieke en/of religieuze en/of ideologische doelen te verwezenlijken.

3.3 Preventieve maatregelen

Van overheidswege en/of door verzekerden en/of derden getroffen maatregelen om het onmiddellijk dreigend gevaar van terrorisme en/of kwaadwillige besmetting af te wenden of - indien dit gevaar zich heeft verwezenlijkt - de gevolgen daarvan te beperken.

4 Met inachtneming van het overgangsrecht ter zake van artikel 7:942 BW wordt bepaalde in de verzekeringsvoorwaarden over verjaring na afwijzing van schade geacht te zijn doorgehaald.

2. Samenvatting NHT-terrorismedekking (versie 1 januari 2007)

Het clauseblad "Terrorismedekking bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V." (hierna: NHT-dekking) is van toepassing indien en voor zover de betrokken verzekeraars aangesloten zijn bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V.

Op verzoek verstrekt Willis een exemplaar van dit clauseblad. De tekst ervan kan ook via de website www.terrorismeverzekerd.nl worden geraadpleegd.

Hierna volgt een samenvatting van de NHT-dekking. In geval van discussie over deze samenvatting gaat het clauseblad "Terrorismedekking bij de Nederlandse verzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V." voor.

1 Omvang van de NHT-dekking

Indien en voor zover, met inachtneming van onderstaande begripsomschrijvingen, en binnen de grenzen van de geldende polisvoorwaarden, dekking bestaat voor gevolgen van een gebeurtenis die (direct of indirect) verband houdt met terrorisme, kwaadwillige besmetting of preventieve maatregelen dan wel handelingen of gedragingen ter voorbereiding hiervan (hierna aangeduid met "terrorismerisico"), geldt voor de in Nederland gelegen risico's (vastgesteld op basis van artikel 1:1 onder "staat waar het risico is gelegen" van de Wet op het financieel toezicht) die zijn ondergebracht bij verzekeraars die zijn aangesloten bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT) het gestelde in de leden 2 en 3.

2 Begripsomschrijvingen

2.1 Terrorisme

Gewelddadige handelingen en/of gedragingen begaan in de vorm van een aanslag of een reeks van in tijd en oogmerk met elkaar samenhangende aanslagen, waarbij aannemelijk is dat deze aanslag of reeks is beraamd en/of uitgevoerd met het oogmerk om bepaalde politieke en/of religieuze en/of ideologische doelen te verwezenlijken.

2.2 Kwaadwillige besmetting

Het (doen) verspreiden van ziektekiemen en/of stoffen die letsel en/of aantasting van de gezondheid of dood tot gevolg kunnen hebben, en/of schade aan zaken kunnen toebrengen dan wel anderszins economische belangen kunnen aantasten, waarbij aannemelijk is dat het (doen) verspreiden is beraamd en/of uitgevoerd met het oogmerk om bepaalde politieke en/of religieuze en/of ideologische doelen te verwezenlijken.

2.3 Preventieve maatregelen

Van overheidswege en/of door verzekerden en/of derden getroffen maatregelen om het onmiddellijk dreigend gevaar van terrorisme en/of kwaadwillige besmetting af te wenden of indien dit gevaar zich heeft verwezenlijkt de gevolgen daarvan te beperken.

3 Bijzondere regeling bij vergoeding van terrorismeschade

3.1 Beperkte schadevergoeding

De uitkeringsplicht van de verzekeraar ter zake van iedere bij haar ingediende aanspraak op schadevergoeding en/of uitkering is beperkt tot het bedrag van de uitkering die de verzekeraar overeenkomstig het van toepassing zijnde Protocol Afwikkeling Claims ontvangt van de NHT. De NHT beslist of de ingediende aanspraak kan worden aangemerkt als een gevolg van de verwezenlijking van het terrorismerisico. Eerst nadat de NHT dit besluit heeft genomen en heeft meegedeeld welk bedrag zal worden uitgekeerd, kan verzekerde hierop aanspraak maken.

3.2 Maximale uitkering per locatie

Als de verzekering betrekking heeft op schade aan onroerende zaken en/of de inhoud daarvan, dan wel op de daaruit voortvloeiende schade, geldt dat door de NHT per

verzekeringnemer per verzekerde locatie per jaar maximaal 75 miljoen euro zal worden uitgekeerd, tezamen, ongeacht het aantal afgegeven polissen.

Voor toepassing hiervan geldt dat rechtspersonen en vennootschappen die zijn verbonden in een groep, zoals bedoeld in artikel 2:24b van het Burgerlijk Wetboek, tezamen worden aangemerkt als een verzekeringnemer.

Onder verzekerde locatie worden in dit verband verstaan alle op het risicoadres aanwezige verzekerde objecten van verzekeringnemer, alsmede de daarbuiten gelegen door hem verzekerde objecten die op minder dan 50 meter afstand van elkaar gelegen zijn en waarvan er tenminste een op het risicoadres is gelegen.

3. Boringen en doorpersingen

1 Automatische dekking

Boringen en/of persingen met een waarde tot EUR 50.000,00 zijn automatisch meeverzekerd.

2 Declaratieplicht

Voor boringen en/of persingen met een waarde vanaf EUR 50.000,00 wordt pas dekking gegeven nadat:

- 2.1 deze ten minste 14 dagen vóór uitvoering zijn gedeclareerd onder overlegging van informatie over de boring waarin in ieder geval is opgenomen de soort, lengte, diameter en waarde van de boring, alsmede het traject en mogelijke risicoverzwarende omstandigheden én
 - 2.2 verzekeraars hebben vastgesteld tegen welke premie en eventuele aanvullende voorwaarden en eigen risico's dekking kan worden verleend én
 - 2.3 verzekerde akkoord is gegaan met deze premie en eventuele aanvullende voorwaarden en eigen risico's.
- #### **3 Uitsluitingen**
- Van de dekking van deze verzekering is uitgesloten:
- 3.1 mislocatie (het wat betreft ligging uitkomen van de boring/persing buiten de toegestane tolerantiegrenzen);
 - 3.2 vastlopen (het moeten opgeven van een boring/persing vanwege het overschrijden van de maximaal toelaatbare trekkracht/ persdruk);
 - 3.3 het anderszins mislukken of niet uitvoerbaar blijken op de gekozen plaats van de boring/persing ten gevolge van welke bodem- en/of uitvoeringstechnische oorzaak dan ook, nadat door verzekerde(n) eerst voor eigen rekening al het nodig in het werk is gesteld om de boring/persing te doen slagen met de op het werk aanwezige middelen;
 - 3.4 het verlies van bentoniet en/of gelijksoortige steunvloeistoffen en/of –mortels.
 - 3.5 schade aan boorequipment, inclusief de kosten voor het eventueel verwijderen daarvan.

4 Maximum schadevergoeding

- 4.1 De schadevergoeding wordt gemaximeerd tot de kosten welke gemaakt zijn op het moment van de gedekte schade.

5 Eigen risico

- 5.1 Voor de onder sub 1 van deze Speciale Bepaling vallende boringen en persingen bedraagt het eigen risico EUR 10.000,00 per schadegeval.
- 5.2 Voor de onder sub 2 van deze Speciale Bepaling vallende boringen en persingen wordt het eigen risico per declaratie vastgesteld.

6 Meeverzekering mislocatie en vastlopen

Verzekerde heeft de vrijheid - mits wordt voldaan aan de in sub 2.1 genoemde voorwaarde - onder deze polis boringen en persingen te declareren met medeverzekering van de sub 3.1 en 3.2 genoemde uitsluitingen tegen bij declaratie nader overeen te komen premies en/of aanvullende voorwaarden en eigen risico's.

4. Slooprisico

Van deze verzekering is uitgesloten schade aan uit de sloop afkomstige en te sparen materialen, echter uitsluitend indien en voor zover de schade is veroorzaakt door de sloopwerkzaamheden zelf.

In geval van te veel of te ver wegslopen van de te handhaven delen van de bestaande gebouwen wordt geen vergoeding verleend voor de hierdoor ontstane meerkosten.

5. Corrosie

Uitgesloten is schade die bestaat uit normale slijtage, normale corrosie, normale oxidatie of andere normale achteruitgang in hoedanigheid. Deze uitsluiting geldt voor dat (onder-)deel van het verzekerde werk dat rechtstreeks door één van de hiervoor genoemde invloeden is getroffen en is derhalve niet van toepassing op de beschadiging die daarvan het gevolg is

6. Coating

Van deze verzekering is uitgesloten schade aan in het kader van het werk aangebrachte coatings, verven, lakken, vernissen en dergelijke (beschermende) deklagen, inclusief de hiermee behandelde oppervlakken, als gevolg van:

eigen gebrek van deze coatings, verven, lakken, vernissen en dergelijke beschermende deklagen of onvoldoende hechting;

slijtage, corrosie of inwerking van agressieve stoffen waartegen het behandelde oppervlakbestand dient te zijn;

onvoldoende of onzorgvuldige (be-)verwerking, voor (na-)behandeling of bescherming.

Toelichting

Deze clausule beoogt de dekking voor schade aan in het kader van het werk aangebrachte coatings en de daarmee behandelde oppervlakken nader te regelen. Zo is er geen dekking voor schade aan coatings die het gevolg is van:

hechtproblemen;

verkeerd of niet goed uitharden;

het onvoldoende reinigen van de ondergrond;

omgevingsfactoren, bijvoorbeeld het bij een te lage temperatuur of in een stoffige ruimte verwerken;

ontwerpfouten.

Een beschadiging door een van buiten aankomend onheil beoogt deze clausule wel te dekken. Onder een van buiten aankomend onheil wordt in dit verband verstaan alles wat niet met het verwerkingsproces van de coating te maken heeft.

7. Palen

Van deze verzekering is uitgesloten schade aan in de grond gevormde palen, ontstaan binnen 48 uur na het inbrengen, tenzij verzekerde aantoont dat de schade niet werd veroorzaakt door de wijze van uitvoering en/of de aanwezige grondsamenstelling en/of terreincondities en/of de verwerkte materialen.

Toelichting

Deze clausule beoogt schade in de plastische fase van het vormingsproces uit te sluiten die inherent is aan de totstandkoming van deze palen. Er bestaat gedurende deze fase wel dekking voor schaden ontstaan door van buiten aankomende onheilen.

Onder deze clausule wordt schade die is veroorzaakt door de foutieve inzet van het materieel dat gebruikt wordt voor de fabricage van de palen gezien als een schade die is veroorzaakt door de wijze van uitvoering.

8. Uitsluiting Asbest

Exclusief schade aan en/of verlies van het verzekerd werk, bestaande eigendommen of aansprakelijkheid voor schade aan derden door het vrijkomen van respectievelijk verontreiniging door asbest.

9. Damwanden

Van deze verzekering zijn uitgesloten kosten van herstel of vervanging van damwandconstructies of delen daarvan in geval van:

- het uit het slot lopen of vervormen tijdens het inbrengen en/of verwijderen;
- mislocatie, scheefstand of verplaatsing zonder dat er sprake is van bezwijking;
- lekkage op naden, sparingen, voegen en aansluitingen.

Toelichting

Deze clausule ziet alleen op damwandconstructies zelf en beoogt een aantal veelvuldig voorkomende problemen met damwanden uit te sluiten van dekking. De vaak voorspelbare problemen zijn in de ogen van verzekeraars zozeer afhankelijk van beheersbare omstandigheden, dat deze tot het ondernemersrisico behoren te blijven. Men beoogt onder andere uit te sluiten het bewerkingsrisico dat bestaat bij het inbrengen van damwanden, zoals vervormingen en beschadigingen die vaak inherent zijn aan de combinatie van de grondgesteldheid, de sterkte van de planken, de methode van inbrengen en het ingezette materieel.

Hierbij wordt er op gewezen dat tijdens het heien/trillen/indrukken vaak goed zichtbaar is dat problemen kunnen worden verwacht (snelheid van het zakken, beschadigingen op de kop van de plank, zwaar werkend blok, slotwrijving, verlopen van de planken, etc.). Ook verkeerde plaatsing van de wanden bij het inbrengen alsook verplaatsing of scheefstand van damwandconstructies die met name kan ontstaan na ontgraving zijn geen gedekte evenementen wanneer geen sprake is van een bezwijking van de constructie. Voorts regelt deze clausule dat kosten die worden gemaakt in verband met het waterdicht maken van de sloten en aansluitingen niet voor vergoeding in aanmerking komen.

Onder deze clausule zijn onder andere wel gedekt:

- bezwijking van de damwandconstructie waarbij de stabiliteit in de constructie verloren gaat doordat de krachten die druk uitoefenen op de damwandconstructie groter zijn dan het maximale weerstandsvermogen tegen vervorming.
- alle van buiten komende onheilen anders dan de tijdens het inbrengen en/of verwijderen op het resultaat van invloed zijnde omstandigheden (zoals de toegepaste techniek van inbrengen, de toepassing van verkeerd materieel, fout gekozen materialen en de grond- of terreingesteldheid);
- een ongeval met machines, waardoor het werk of de plank beschadigd raakt;
- een verborgen gebrek in de plank dat, zonder dat dit vooraf wordt opgemerkt, bij het inbrengen leidt tot beschadigingen aan de plank.

10. Laswerk

Voor herstel van onvolkomenheden in laswerk of foutief uitgevoerd laswerk wordt geen vergoeding verleend. Eventuele materiële gevolgschade als gevolg hiervan is evenwel niet uitgesloten.

11. Grond-, weg- en waterwerken (GWW)

Van deze verzekering zijn uitgesloten schaden als gevolg van wegwaaaien, wegspoelen, afkalven, afschuiven, zetten, inklinken, opbarsten, oppersen alsmede slibafzettingen bij de uitvoering van grond-, bagger-, weg- en waterbouwwerken, tenzij sprake is van een plotselinge en onvoorziene gebeurtenis waarbij een schade aan het werk en/of omliggende zaken optreedt ten gevolge van een aantasting van de stabiliteit in de bodem, grondlichamen of grond-/waterkerende constructies.

Toelichting

De clausule beoogt die aantasting of achteruitgang aan het werk en/of omliggende zaken uit te sluiten die ontstaat bij de uitvoering van grond-, bagger-, weg- en waterbouwwerken en die inherent is aan de blootstelling aan de omgevingsfactoren. Zo kunnen de invloeden van wind, water, vorst en andere eroderende of vervormende processen op deze werken zo evident zijn, dat aan aantasting of achteruitgang niet te ontkomen valt, althans niet zonder deze werken en de omliggende zaken te voorzien van afdoende beschermende constructies.

De bodemgesteldheid en de gekozen werkwijze zijn bepalend voor de te verwachten effecten, zoals bijvoorbeeld zetten, inklinken, opbarsten, afkalven door ontgraven, bemalen, ophogen of anderszins belasten van de bodem en grondlichamen. Vaak dient dan ook rekening te worden gehouden met enige aantasting of achteruitgang zonder dat er redelijkerwijs iets aan te doen valt.

Verzekeraars bieden wel dekking voor schade als gevolg van een plotselinge en onvoorziene gebeurtenis, welke de normale loop van de gebeurtenissen overstijgt en waarbij sprake is van een aantasting van de stabiliteit in de bodem, grondlichamen of grond/waterkerende constructies.

Deze clausule is van toepassing op alle dekkingsonderdelen. Doorhaling van deze clausule in de dekking voor aansprakelijkheid en bestaande eigendommen dient dus apart te worden geregeld.

12. Kabels en Leidingen

De verzekerde onder wiens verantwoordelijkheid of leiding graafwerkzaamheden worden uitgevoerd, dient tijdig een graafmelding te doen bij de Dienst voor het kadaster en de openbare registers, bedoeld in artikel 2 van de Organisatiewet Kadaster.

Na ontvangst van de op de werkzaamheden betrekking hebbende kaartmateriaal is de verzekerde verplicht de ontvangen informatie vóór aanvang van de werkzaamheden op betrouwbaarheid te controleren door de feitelijke ligging van de kabels en/of leidingen vast te stellen, bijvoorbeeld door het handmatig graven van proefsleuven en/of het gebruik van radiodetectie-apparatuur.

Indien in geval van een kabel- en/of leidingschade blijkt dat de bovengenoemde procedure niet werd opgevolgd zal een eigen risico van 25 % met een minimum van EUR 25.000,00 van toepassing zijn.

13. Uitsluiting letselschade bij de bouw betrokken partijen

Uitdrukkelijk is overeengekomen dat alle schade door dood en of letsel van de bouw de bouw betrokken partijen van deze verzekering is uitgesloten.

14. Natte werken

Onder natte werken worden verstaan:

Bergingsvijvers en opslagbassins, pompstations, reinwaterkelders, rioolwaterzuiveringsinstallaties, bruggen en viaducten met pijlers in het water, aquaducten, sluizen, kademuren, aanleg en/of verbetering van kanalen, rivieren, beken e.d..

Natte werken nabij getijdewateren dienen separaat aangemeld te worden.

15. To follow

Communicatie met betrekking tot verlenging van de polis dekking en/of toename van de verzekerde sommen boven de limieten zal plaatsvinden met alle verzekeraars. Alle andere communicatie zal worden gedaan met de leidende verzekeraar(s) welke gemachtigd zijn om namens de andere verzekeraars op te treden.

Alle verzekeraars zijn verplicht de beslissingen van de leidende verzekeraar(s) te volgen inzake schade, betalingen, restituties etc. (echter uitgezonderd onverplichte en/of sans prejudice betalingen) te volgen indien deze ook akkoord zijn bevonden door de makelaar.

16. Monumenten

Uitdrukkelijk wordt hierbij overeengekomen, dat onder deze verzekering ingeval van schade, uitsluitend worden vergoed de werkelijke herstelkosten (gebaseerd op hedendaagse technieken) en dat er géén vergoeding kan worden verleend van kosten in verband met het terugbrengen in de oorspronkelijke oudheidkundige toestand c.q. voor verlies van oudheidkundige waarde(n).

17. Beton

Van deze verzekering zijn uitgesloten de kosten van herstel of vervanging die betrekking hebben op het herstellen of vervangen van tekortkomingen in beton-(constructies), bestaande uit verkeerde mortelsamenstelling, onvoldoende en/of onjuiste verdichting, ontmenging, grindnesten, krimp- of kruipscheuren, ondichte voegen en aansluitingen.

Deze uitsluiting is niet van toepassing indien verzekerde kan aantonen dat bovengemelde kosten worden gemaakt in verband met een schade die het niet te verwachten gevolg is van het beoogde ontwerp, de gekozen wijze van uitvoering en/of de gebruikte materialen, maar dat er een anderszins onder deze polis gedekte oorzaak aan ten grondslag ligt zonder welke de tekortkoming(en) niet of althans niet in die mate zou(den) zijn ontstaan.

Toelichting

In de huidige ontwerpen/bouwmethoden kan er voor worden gekozen om het ontstaan van tekortkomingen in de betonconstructie (zoals scheuren die de norm overschrijden) toe te laten en deze naderhand te herstellen of na te behandelen. Voor dergelijke kosten bestaat er geen dekking. Dekking is slechts aan de orde ingeval van tekortkomingen die volgens de geldende normen voor betonconstructies als schade in de zin van de polis kunnen worden aangemerkt en waarvan verzekerde kan aantonen dat deze het gevolg zijn van omstandigheden die geen betrekking hebben op de door verzekerde gemaakte keuzes inzake het materiaal, het ontwerp of de uitvoering.